

INFORMACJA DLA WŁAŚCICIELI I POSIADACZY OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. 2024 poz. 1292) nakłada na właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych m. in. poniższe obowiązki:

- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich przy zabytku (art. 5, pkt 2)
- zabezpieczenie i utrzymanie zabytku w jak najlepszym stanie (art. 5, pkt 3)
- korzystanie z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości (art. 5, pkt 4)

oraz konieczność zawiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o:

- uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, **nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia** (art. 28, pkt 1)
- zagrożeniu dla zabytku, **nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia** (art. 28, pkt 2)
- zmianie miejsca przechowywania zabytku w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany (art. 28, pkt 3)
- zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości (art. 28, pkt 4)

przepisy wywozowe:

- jednorazowego pozwolenia na stały wywóz zabytku za granicę wymagają zabytki zaliczane do jednej z kategorii – środki transportu, które mają więcej niż 50 lat i ich wartość jest wyższa niż 32 000 zł. (art. 51 ust. 1 pkt 14)
- zabytki mogą być czasowo wywożone za granicę po uzyskaniu: jednorazowego pozwolenia na czasowy wywóz zabytku za granicę albo wielokrotnego pozwolenia indywidualnego na czasowy wywóz zabytku za granicę (art. 51 ust. 3 pkt 1 i 2)
- jednorazowe pozwolenie na stały wywóz zabytku za granicę wydaje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 52 ust. 1)

przepisy karne :

Właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru lub innego zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, który **nie powiadomił** odpowiednio wojewódzkiego konserwatora zabytków o (art. 107a ust. 1):

- uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia,
- zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia,
- zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego, w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany,

- zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości – **podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 2000 zł.**

Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która otrzymała pozwolenie na czasowy wywóz zabytku za granicę, a która w terminie 14 dni od dnia upływu ważności tego pozwolenia nie powiadomiła właściwego organu o przywiezieniu zabytku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlega karze pieniężnej w wysokości **od 500 do 2000 zł.** (art. 107b ust. 1)

Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która uniemożliwia lub utrudnia dostęp do zabytku organowi ochrony zabytków, wykonującemu uprawnienia wynikające z ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości **od 500 do 2000 zł.** (art. 107c ust. 1)

Kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości **od 500 do 500 000 zł.** (art. 107d ust. 1)

Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, którego właściciel lub posiadacz obowiązany był powiadomić (art. 107a,)

Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o jej nałożeniu stała się ostateczna. (art. 107f), Do kar pieniężnych stosuje się przepisy działu IVa Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 107g)

Kto niszczy lub uszkadza zabytek, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. (art. 108 ust. 1)

- Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (art. 108 ust. 2)
- W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1 polegające na zniszczeniu zabytku sąd orzeka na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków nawiązkę w wysokości do wartości zniszczonego zabytku (art. 108 ust. 3)
- W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1 polegające na uszkodzeniu zabytku sąd orzeka obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego, a jeśli obowiązek taki nie byłby wykonalny – nawiązkę na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków w wysokości do wartości uszkodzenia zabytku (art. 108 ust. 4)
- W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 2 sąd może orzec na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków nawiązkę w wysokości od trzykrotnego do trzydziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia (art. 108 ust. 5)